

Myslet. Komentář k novele Chůze a románům Staří mistři a Mýcení Thomase Bernharda

Text Daniely Šterbákové Myslet nabízí tři různé, byť vzájemně související interpretace toho, jak lze a nelze myslet, které vycházejí z podrobného čtení Bernhardovy novely Chůze a románů Staří Mistři a Mýcení. Thomas Bernhard nikde přesně neříká, co znamená myslet. Přitom o myšlení, o rozumnosti a nerozumnosti a o dalších činnostech, které jsou s myšlením spojeny (pozorování, umění, pohyb), neustále mluví. A když o nich právě nemluví, užívá jich způsobem odpovídajícím tomu, jak o nich mluví jinde. Pohybuje se obratně na hranici myšlení a šílenství, přesnosti a rozplizlosti, pravdy a pojmového mlžení. První interpretace poukazuje na to, že pravdu nelze úplně dosáhnout kladením si otázek, protože ty nikdy nekončí. Lidské poznání je omezené a neschopnost tuto omezenost přijmout končí pomatením. Druhá interpretace se věnuje popisu pozorování. Pozorovat znamená přejímat detaily cizích postojů a myšlenek, a tudíž se vlastnímu myšlení vyhýbat. Třetí interpretace se týká postavy vypravěče a zacházení s časovostí. O myšlení se podle této interpretace v románech nic neříká: je potřeba myslet, ne o tom mluvit. Myšlení je pohybem mezi myšlením a nemyšlením, proto je uměním. Postavou, která je s tímto myšlením spjatá, je čtenář sám.

Koupit v e-shopu